

LIBRIS | We know
ARHIMANDRITUL

ATHANASIE MYTILINEOS

Marele război și venirea Antihristului

Cateheze la *Cartea Apocalipsei*

III

Traducere din limba greacă

Prof. Ivan Dumitru

editura
Σοφία

București

Cuprins

Catehezele părintelui Athanasie Mytilineos – expresia autenticului duh profetic în tâlcuirea <i>Apocalipsei</i>	5
1. Primele patru trâmbițe. Plăgile uscatului, ale mării, ale apelor dulci și ale atmosferei	9
2. Cea de-a cincea trâmbiță. Chinuitoarea prezență demonică pe pământ	34
3. Cea de-a șasea trâmbiță. Măcelul războiului și lipsa de pocăință	70
4. Primul <i>intermezzo</i> al celei de-a șasea trâmbițe. Mărturia mângâietoare a slavei și voci dumnezeiești	88
5. Al doilea <i>intermezzo</i> al celei de-a șasea trâmbițe, partea I. O nouă încredințare a ocrotirii rămășiței și referirea la cei doi proroci . . .	117
6. Al doilea <i>intermezzo</i> al celei de-a șasea trâmbițe. Cei doi proroci ca împotrivire la activitatea Antihristului	145
7. Trâmbița a șaptea: Doxologia și chivotul legământului. Lupta pentru mântuire	180
8. Cea de-a șaptea trâmbiță. Vedenia femeii și lupta din cer	199
9. Cea de-a șaptea trâmbiță. Vedenia luptei din cer. Căderea diavolului	222
10. Începutul plăgii celei de-a șaptea trâmbițe. Pustia, rămășița și venirea Antihristului	248
11. Fiara care se ridică din mare. Taina bunei-credințe în opoziție cu taina fărădelegii	269

12. Acordare/cedarea puterilor către Antihrist. Voia bunei-voiri și voia cedării 285
13. Închinarea în fața lui Antihrist și fiara care iese din pământ. Răbdarea în fața vrăjmășiei. 303
14. Complementaritatea celor două fiare. Înșelările stăpânirii și ale ideologiei 321
15. Semnul (crestătura) fiarei și exclusivismul economic. Mai sigur este pentru cineva să aștepte împlinirea prorociei. 340
16. Antihristul după Sfânta Scriptură și Sfinții Părinți. Opoziție și imitare față de Hristos. 357
17. *Intermezzo*-ul celei de-a șaptea pecetei, partea I. Vedenia celor o sută patruzeci și patru de mii de feciorelnici. 377
18. *Intermezzo*-ul celei de-a șaptea pecetei, partea a II-a. Despre aferosire și caracterul sincer/neprefăcut. 395

CAPITOLUL ÎNTÂI

**Primele patru trâmbițe.
Plăgile uscatului, ale mării,
ale apelor dulci și ale atmosferei**

(Începutul acestui capitol – al celui dintâi, al volumului al III-lea – se află la pagina a paisprezecea a Omiliei 37)

Și, cu ajutorul lui Dumnezeu, începem să tâlcuim versetul:

„Și a trâmbițat întâiul înger, și s-a pornit grindină și foc amestecat cu sânge și au căzut pe pământ; și a ars din pământ a treia parte, și a ars din copaci a treia parte, iar iarba verde a ars de tot.”¹

Să vă explic toate aceste date în câteva cuvinte. Observăm că prima trâmbiță are în mare măsură un caracter pedagogic, iar aceasta se vede din faptul că numai „a treia parte” este lovită, adică distrugerea nu este totală, ci este o pedeapsă pedagogică și de avertizare.

Această plagă ne amintește – și aici aș vrea să fiți puțin atenți – de prima și a șaptea *plagă* a lui Faraon, din Egipt. Am să vi-o amintesc, pentru că este foarte importantă, după cum vom vedea în continuare. Încă se cuvine să vă mai spun că cele *șapte plăgi*, care provin de la cele *șapte trâmbițe*, exprimă cele *zece plăgi* ale lui Faraon din Egipt, menționate în Vechiul Testament.

Să vedem acum *plaga* întâi și a opta, care sunt exprimate prin prima *trâmbiță* a îngerului. Și nu uitați – voi reveni asupra aces-

¹ *Apocalipsa* 8, 7. Menționez că citatele biblice, cuprinse în acest volum, au urmat în mare ediția curentă sinodală a Bibliei Ortodoxe, însă am folosit și ediția Bibliei din 1914, precum și retraduceri punctuale ale unor pasaje sau cuvinte din versetele biblice, acolo unde comentariile arhimandritului Athanasie revendicau o mai mare acrivie a traducerii românești față de textul original al Sfintei Scripturi (*n.tr.*).

LIBRIS | We know
BOOKS

tui punct – că *plăgile* lui Faraon sunt istorice. Să nu uitați acest lucru; contează foarte mult! Este cheia erminiei² (tâlcuirii) noastre! Așadar, de la *plaga* întâi și a opta voi lua elementele principale, care se află în cartea *Ieșirea*, la capitolul al șaptelea pentru *plaga* întâi și la capitolul al nouălea pentru *plaga* a șaptea.

Poate vă amintiți că Moisi, în numele lui Dumnezeu și cu ajutorul fratelui său mai mare, Aaron, s-a înfățișat dinaintea lui Faraon și i-a cerut să lase poporul evreilor – care ajunsese la două milioane de suflete – să meargă în pustie ca să-L cinstească și să-L slăvească pe Dumnezeu. Firește că Faraon a bănuț că, dacă acest popor se va strămuta și va merge în pustia Sinaiului, de acolo ar putea să plece, iar acest lucru nu i-ar fi convenit, pentru că acest popor însemna pentru el multe brațe de muncă, care ofereau numeroase servicii Egiptului. Din acest motiv nu s-a lăsat convins.

Însă Dumnezeu deja îl vestise pe Moisi să nu se înspăimânte dacă va întâmpina ostilitate din partea lui Faraon și că îl va împuternici, va lua atitudine într-un anumit mod, dând *plăgile* în mâinile lui, ca să le arunce asupra lui Faraon și a poporului Egiptului, care la sfârșit va fi constrâns, sub apăsarea *plăgilor*, să-i lase pe evrei să plece.

Prin urmare, astfel se înfățișează Moisi și Aaron dinaintea lui Faraon și îl avertizează. Însă acela refuză să asculte și, astfel, îi prevestesc cea dintâi *plagă*, care apoi s-a întâmplat, de vreme ce Faraon s-a învârtoșat în inima lui.

„Și au făcut Moisi și Aaron cum le-a poruncit Domnul: a ridicat Aaron toiagul său și a lovit apa râului, înaintea ochilor lui Faraon” (*Facerea* 7, 20). Râul este Nilul, de la care egiptenii aveau multe foloase: aveau apă de băut, își irigau ogoarele, își adăpau animalele. Este foarte cunoscut cât de fertil este Nilul, așadar, cât de fertilă este câmpia lui și cât de important este

² *Erminie*, de la gr. *ερμινελα*, reprezintă termenul tehnic, cel mai des utilizat în mediile specializate, prin care se desemnează acțiunea de a explica și de a interpreta textul Sfintei Scripturi sau în general a unui text literar, eveniment etc., respectiv *ermineuții* sunt interpreții, tâlcuitorii acestor texte etc. (*n.tr.*).

IRDIS | We know
 acest râu pentru viața Egiptului. Dacă Egiptul nu ar fi avut Nilul, atunci Egiptul nu ar fi existat. Egiptenii ajunseseră în punctul de a zeifica Nilul, tocmai datorită faptului că totdeauna egiptenii au considerat că acesta era pricina pentru care țara lor este atât de roditoare. Aaron a lovit cu toiagul său apa râului în fața lui Faraon și a slujitorilor lui, „și toată apa din râu s-a prefăcut în sânge. Atunci peștele din râu a murit, râul s-a împuțit și egiptenii nu puteau să bea apă din râu; și era sânge în toată țara Egiptului”³. Dar nici să folosească apă de oriunde altundeva nu puteau egiptenii. Pentru că sângele era în tot Egiptul. În izvoare, în lacuri, în vasele de lemn și de piatră în care eventual păstrasera apă, peste tot, oriunde exista apă, aceasta devenise sânge!

Iar acum a șaptea *plagă*: „A fost o grindină foarte mare și printre grindină ardea foc; grindina aceasta a bătut în tot pământul Egiptului, tot ce era pe câmp, oameni și dobitoace; toată iarba câmpului a bătut-o grindina și toți pomii de pe câmp i-a rupt grindina.”⁴ Iar grindina a fost atât de neobișnuită, cum niciodată nu a mai căzut în Egipt de când exista acest neam. Așa cum spunem uneori, grindina era cât nuca. Dar se pare că acea grindină a fost chiar mai mare decât nuca, ca să se poată spune că niciodată nu a mai căzut o astfel de grindină în pământul Egiptului. Și a bătut grindina aceasta tot Egiptul, oamenii și dobitoacele, și toate plantele și copacii care erau în câmpie și le-a doborât. Toate *plăgile* cad pe cuprinsul întregului Egipt, în afara ținutului unde locuiau evreii. Așa cum s-a întâmplat și cu întunericul, care este penultima *plagă*, evreii aveau zi, bucuria lui Dumnezeu, iar Egiptul, timp de trei zile, a avut întuneric de nu se vedea om cu om⁵, după cum spune textul sfânt. Pipăiați ca să găsești ceva; asemenea întuneric era!

Aici trebuie să vă spun, desigur mai pe scurt, că acest *foc* nu este de la tunetele, fulgerele și trăsnetele din vremea în care că-

³ *Ieșirea* 7, 20-21.

⁴ *Ieșirea* 9, 24-25.

⁵ Cf. *Ieșirea* 10, 21-23.

dea grindina. Atunci când se întâmplă o furtună și cad fulgerele, este cunoscut faptul că e foarte mult zgomot. Aceasta în limba ebraică este redat prin cuvântul *glasuri*. Așadar, „focul” nu este flacăra așa cum s-ar înțelege, ci sunt fulgerele care cad împreună cu grindina.

Și ce este „sângele”? Desigur că nu este sânge propriu-zis, ci este ceva roșu ca sângele. Și nu este decât o înroșire care se repetă. Și nu uitați faptul că Dumnezeu nu ia elemente/stihii cerești ca să le pogoare pe pământ, pentru toate câte le folosește drept *plăgi*, ci ia elemente/stihii pământești pentru a le transforma în *plăgi* pe pământ. Este foarte firesc. Așadar, El folosește aici grindină și fulgere.

Astfel, de multe ori am văzut repetându-se semne de acest fel, tot așa cum, în urmă cu câțiva ani, a fost consemnat în America, în zonele de litoral ale Floridei, ceva asemănător. Fiți atenți să vedeți ce este. Sunt un fel de *dinoflagelate*, o încrengătură de plante marine criptogame, care se dezvoltă în apă și care sunt foarte toxice. Îmi amintesc cum au scris atunci ziarele că li se interziseseră oamenilor să meargă pe lângă plajă, pentru că, după cum se spărgea valul, anumiți stropi puteau să cadă peste cei ce se plimbau și să pătimească ceva rău. O asemenea toxicitate avea apa care era cu totul roșie precum sângele, prin prezența acestor *dinoflagelate*!

Tot așa se pare că s-a întâmplat și cu râul Nil, dar acest fapt nu era cunoscut egiptenilor. Vă rog să consemnați faptul că, în lunile aprilie și mai, râul antrenează multe saprofite, iar apa lui este puțin tulbure și ușor roșiatică. Acest fapt însă nu are nici o legătură cu *plaga* – spun aceasta acum din punct de vedere apologetic – pentru că acestea sunt doar plante *saprofite*, nu sunt toxice, nu sunt otrăvitoare; peștii nu mor, iar apa nu este necorespunzătoare pentru a fi băută; doar o lasă, se decantează și apoi o beau. În cazul Nilului însă apa era necorespunzătoare pentru a fi băută, peștii muriseră, iar râul se împuțise. În aceasta constă

IBDIS | We know
Look

plaga, iar aici vedem limpede că avem cazul în care natura însăși este folosită într-un anumit mod ce-l vatămă pe om.

Această mare asemănare a *plăgilor eshatologice* a *trâmbițelor* cu *plăgile* lui Faraon, așa cum avem acum, în mod concret prima *plagă*, ne îngăduie, iubiții mei, să ne gândim că *plăgile* lui Faraon constituie un precedent istoric sau un *typos*⁶/ tip/ model istoric al *plăgilor eshatologice*.

Avem și alte astfel de tipuri/modele istorice ale *plăgilor eshatologice*, așa cum sunt Sodoma și Gomora care au fost arse cu foc și pucioasă din cer⁷. Atunci când spunem *cer*, nu înțelegem cerul în care este Dumnezeu. Atunci când cade ploaia spunem *cade ploaie din cer*; în acest înțeles trebuie luată sintagma. Atunci când au căzut foc și pucioasă din cer și au ars aceste două cetăți, a fost exemplară pedepsirea lor. Nu s-a salvat nimeni, în afară de Lot – dar, din nefericire, femeia lui nu – și cele două fiice ale sale.

Noi nu susținem nimic care să nu fie consemnat în Sfânta Scriptură sau la Părinții Bisericii noastre. Zice, așadar, Apostolul Petru despre acest eveniment: „Și cetățile Sodomei și Gomorei, osândindu-le la nimicire, le-a prefăcut în cenușă, dându-le ca o pildă nelegiuitorilor din viitor.”⁸ Dumnezeu a dat aceasta ca *pildă*, așadar ca *typos*, exemplu, pentru făcătorii de rele din viitor.

Prin urmare, aici vedem, iubiții mei, că precum Sodoma și Gomora, tot așa și cele *zece plăgi* constituie un *typos* istoric al *plăgilor eshatologice*. De aceea, nu trebuie să ne scape faptul că făcătorii de rele vor fi pedepsiți. Negreșit vor fi pedepsiți!

Vă rog să fiți atenți aici la ceva cu totul demn de interes: *plăgile* lui Faraon constituie un *typos*/model istoric și au fost *plăgi*

⁶ Noțiunile de *typos* sau „tip” (gr. τύπος), care în sens literar înseamnă „urmă sau semn lăsat pe o suprafață ca rezultat al unei lovituri”, respectiv „antitypos”, „antitip” (gr. αντίτυπος), care semnifică un „lucru format după același chip, asemenea cu originalul”, sunt folosite în scrierile patristice, dar și în Scriptură, pentru desemnarea raporturilor dintre creat și necreat, Vechiul și Noul Testament, realitate și imitație a realității etc. (n.tr.).

⁷ Cf. *Facerea* 19, 24.

⁸ *II Petru* 2, 6.

IBRIS | We know
BOOKS

reale. Au căzut peste oameni și peste animale, peste trupurile oamenilor și ale animalelor și peste plante, și au provocat o mare distrugere. Aceasta înseamnă că plăgile eshatologice vor fi reale, adică nu vor fi doar simple expresii metaforice! V-am spus de două-trei ori că *plăgile* lui Faraon constituie un *typos istoric*, iar aceasta înseamnă că nu putem să vedem, iubiții mei, *plăgile Apocalipsei* într-un mod metaforic sau alegoric și să zicem: „Nu cumva este vorba despre altceva, iar Sfântul Evanghelist Ioan ar vrea să înfățișeze acest altceva printr-o imagine? Iar această imagine cu grindina și cu focul să fie aceasta sau să fie cealaltă?” Dacă cele *zece plăgi* ale lui Faraon constituie o imagine, tot pe atât vor fi o imagine, iubiții mei, și *plăgile eshatologice*!

Așadar, *plăgile* lui Faraon nu sunt imagini, ci realitate. Și, după cum v-am explicat, s-au întâmplat în trecut, cu cincisprezece secole înainte de Hristos, într-un timp ce nu poate fi bănuțit. Pentru ca să vină acele *plăgi* la sfârșit, se va întâmpla același lucru – spunem *același*, dar Dumnezeu știe ce intensitate vor putea să aibă lucrurile – și în *vremurile eshatologice* ale Istoriei, când oamenii vor apostazia de la Dumnezeu, vor păcătui în chip înfricoșat, iar apostazia lor – „pentru că taina fărădelegii deja se lucrează”⁹ – îl va aduce pe Antihrist.

Prin urmare, după cum înțelegeți, iubiții mei, aici avem realități, iar Dumnezeu a întărit adevărurile Sale prin acțiunile Lui anterioare; iar acțiunile Sale constituie *typos-uri*/modele istorice, de aceea nimeni să nu spună că acestea sunt basme! Nu, iubiții mei, nu sunt basme! Este adevărul, este un impresionant adevăr! Avem precedentele istorice. Din acest motiv, fiecare dintre noi, noi toți, să ne străduim să ne rânduim viața în acord cu voia lui Dumnezeu, pentru a nu ne afla în ceata oamenilor apostazi și lucrători de fărădelegi, ci să fim în ceata poporului lui Dumnezeu, iar Domnul știe cum să-Și izbăvească poporul. Precum atunci evreii, în ținutul Goșen, au fost izbăviți de aceste

⁹ II Tesaloniceni 2, 7.

IBDIS | We know
books

plăgi care au vătămat foarte rău Egiptul, tot așa Dumnezeu va ști, va avea modul Său, prin care îi va izbăvi pe oamenii Lui din mijlocul acestor *plăgi*. Chestiunea este să credem cu toată puterea sufletului nostru și să începem să trăim o viață duhovnicească.

(Se continuă la pagina întâi a Omiliei 38)

„A trâmbițat, apoi, al doilea înger, și ca un munte mare arzând în flăcări s-a prăbușit în mare și a treia parte din mare s-a prefăcut în sânge; Și a pierit a treia parte din făpturile cu viață în ele, care sunt în mare, și a treia parte din corăbii s-a sfărâmat.”¹⁰

Ne aflăm, iubiții mei, la capitolul al optulea al *Apocalipsei*, unde îngerii *trâmbițează*; în mod concret, ne aflăm la *trâmbița* celui de-al doilea înger, după cum vă amintiți.

După *trâmbița* celui de-al doilea înger, vedem că a căzut în mare un obiect. Se zice că a trâmbițat îngerul și a căzut un obiect foarte mare ca un munte – nu munte, ci *ca un munte* – care ardea în foc, adică era cuprins de flăcări, și a căzut în mare. Prin această cădere a lui „a treia parte din marea” de pe pământ s-a prefăcut în sânge, așadar s-a înroșit, și au murit „a treia parte” din animalele care se aflau în mare, dar și, de asemenea, „a treia parte dintre corăbiile” care călătoreau au fost distruse.

Aici avem, cu adevărat, o *plagă* înfricoșătoare, dar nu este totală, deoarece se referă la „o treime din mare”, adică a vieții care există în mare, și la „o treime din corăbii”. Așadar, avem o *plagă* înfricoșătoare, dar frânată/reținută.

Aici aș vrea să fiți puținel cu luare-aminte. Foarte multor vechi ermineuți, care sunt și îndrumătorii noștri – așa cum este și Sfântul Andrei al Cezareei, pe care desigur îl urmăim, așa cum v-am spus, și pe scriitorul Aretha, care și acesta, la rândul lui, îl urmează pe Sfântul Andrei –, întrucât nu aveau datele de astăzi, le-a fost cu neputință să interpreteze cartea *Apocalipsei* în mod realist. De aceea, veți vedea că ei se străduiesc s-o interpreteze

¹⁰ *Apocalipsa* 8, 8-9.

duhovnicește, alegoric. Însă de multe ori întâlnim o erminie care este alegorică, dar ea însăși ne arată că textul nu acceptă o astfel de erminie alegorică.

De altfel, însuși Aretha notează faptul că: „Astfel trebuie să primim lucrurile, ca fiind simboluri, și nu există o singură lucrare a celor ce sunt înfățișate a se întâmpla în *Apocalipsă*”¹¹, pentru că ei se aflau într-o epocă în care era de neînțeles posibilitatea realizării celor zise și descoperite de cartea *Apocalipsei*.

Vă voi da un exemplu. În Mesopotamia, în țara care se află între râurile Tigru și Eufrat – și de aceea se și numește Mesopotamia (adică Ținutul dintre râuri) – era și Raiul pământesc al protopărinților. Această relatare nu ridică nici o alegorie. Zice Sfântul Vasile cel Mare în omiliile sale la *Hexaimeron*: „Cunoaștem foarte bine metoda alegoriei; foarte bine o cunoaștem, dar aici textul nu suportă alegorie; este istorie. Este istorie; nu alegorie.”¹² Pe de altă parte, nu uitați că Școala Alexandrină – principalul ei exponent este desigur Origen – a căzut peste zid, tocmai dintr-o exagerare a alegoriei. Faptul că putem interpreta alegoric ceva la un anumit punct, aceasta este adevărat, dar nu putem să facem acest lucru pentru toate punctele, pentru tot ceea ce găsim în fața noastră, numai și numai pentru că nu înțelegem un anumit loc. Îl putem lăsa deschis. Tot astfel, nu putem să facem erminie alegorică pentru toate câte sunt în cartea *Apocalipsei*.

¹¹ ARETHA AL CEZAREEI, *Tălcuire la Apocalipsa Apostolului și Evanghelistului Ioan Theologul*, PG 106, cap. 23, Paris, 1863, p. 617B.

¹² SF. VASILE CEL MARE, *Omiliile la Hexaimeron*, IX, 1: „Cunosc legile alegoriei; nu le-am descoperit eu, ci le-am găsit în lucrările altora. Cei care nu interpretează cuvintele Scripturii în sensul lor propriu spun că «apa» de care vorbește Scriptura nu este apă, ci altceva de altă natură, și interpretează cuvintele «plantă» și «pește» cum li se pare lor; la fel și «facerea târâtoarelor» și «facerea fiarelor» le interpretează, răstălmăcindu-le după propriile lor gânduri, întocmai ca tălmăcitorii de vise, care tălmăcesc în propriul lor interes aparițiile din timpul somnului. Eu când aud că Scriptura zice: «iarbă» înțeleg iarbă; când aud: «plantă», «pește», «fiară», «dobitoc», pe toate le înțeleg așa cum sunt spuse”, traducere de pr. Dumitru Fecioru, *PSB 17*, Ed. IBMBOR, București, 1986, p. 170.

EBPIS | We know
books

Revin pentru a continua exemplul pe care vi l-am relatat mai devreme: așadar, ni se spune că acolo, în Mesopotamia, se va întâmpla un război înfricoșător. Se vor aduna trei armate de călăreți – însă călărețul nu este pe cal; aceasta este doar o imagine – unde numai soldații vor fi „douăzeci de miriade”. Este cunoscut faptul că miriadul înseamnă zece mii, prin urmare aici avem două sute de milioane de soldați. Unui ermineut antic, și mai ales atunci când a fost scrisă cartea *Apocalipsei* – nu uitați că undeva în secolul al VI-lea este plasat Sfântul Andrei al Cezareei, și undeva prin secolele al VII-lea-al VIII-lea sau chiar undeva prin secolul al IX-lea se află Aretha –, cum i-ar fi fost cu putință unui vechi ermineut să explice acest pasaj? Toți locuitorii pământului nu erau două sute de milioane în acea vreme, așadar, cum ar fi vorbit acela despre cele „două sute de milioane”? O anumită alegorie trebuie să existe aici! Adică textul te împinge să folosești alegoria. Dimpotrivă, astăzi textul ne ajută să nu folosim alegoria, de vreme ce doar China, care se învecinează cu acest ținut al Mesopotamiei, posedă o armată de două sute de milioane de soldați! Și totuși, în *Apocalipsă* este menționat faptul că cele „două sute de milioane” vor fi din trei neamuri. Prin urmare, vedem că vechilor ermineuți le era cu neputință să-și închipuie realitate *vremurilor eshatologice*.

De aceea, în chip foarte înțelept consemnează Sfântul Andrei al Cezareei următoarele: „Vremea și experiența vor descoperi adevărul celor cu inima curată.”¹³ Mai cu seamă acest punct să nu-l uitați niciodată; este un punct foarte serios și important, care constituie cheia erminiei *Apocalipsei*.

Sincer vă spun, de multe ori mă aflu în dificultate atunci când stau în fața unui text și nu știu cum să-l interpretez. Și după cum îi observ pe vechii ermineuți, și văd că ei lasă anumite puncte goale, libere, adică nu răspund, sau răspund în mod alegoric. De

¹³Sf. ANDREI AL CEZAREEI, *Tâlcuire la Apocalipsa Apostolului și Evanghelistului Ioan Theologul*, PG 106, cuv. al XIII-lea, cap. 38, Paris, 1863, p. 340C.

aceea, să nu vă neliniștiți dacă veți vedea oarecând că lăsăm goale, adică fără răspuns anumite puncte. Nu putem să le cunoaștem, nu a sosit ceasul pentru acestea, însă putem să răspundem doar la acelea pentru care a sosit ceasul. Astfel, să nu uităm că, atunci când va veni plinirea, atunci se va întâmpla înțelegerea care ne va lăsa uimiți, vom rămâne cu gura căscată! Iar acest lucru are, în mod sigur, o foarte mare însemnătate.

Această *plagă* a celei de-a doua *trâmbițe* ne amintește de prima *plagă* a lui Faraon, care este infectarea apelor. „Muntele”, potrivit lui Aretha, este mânia lui Dumnezeu. Ați văzut? Pasajul este explicat alegoric. Așadar, „muntele” este mânia lui Dumnezeu care cade pe pământ împotriva celor necredincioși. Dar poate să fie în mod real și un obiect care cade peste pământ, și a cărui cădere să exprime mânia lui Dumnezeu, de vreme ce provoacă distrugere pe pământ. Vedeți, nu ne-am îndepărtat. Chiar și dacă folosim alegoria, așa cum face aici Aretha, iarăși putem vedea acest punct ca mânie a lui Dumnezeu, nu însă în mod academic, ci prin mijlocirea unui obiect, pe care Sfântul Evanghelist Ioan menționează că l-a văzut *ca pe un munte mare în flăcări căzând peste pământ*.

Acest obiect, în chip vădit, potrivit descrierii, căzând în apele mării, infectează marea, desigur pe o întindere limitată, de vreme ce zice „a treia parte din mare”. Să presupunem că avem trei mari oceane, să zicem oceanul Pacific, oceanul Atlantic și oceanul Indian, am putea spune că s-ar distruge unul dintre cele trei oceane, a treia parte din mare. Așadar, avem o distrugere limitată, cu totul limitată.

Cum se poate infecta astăzi marea? Într-o epocă anterioară, în urmă cu doar douăzeci-treizeci de ani, acest lucru era de neînțeles, însă astăzi faptul este atât de sesizabil, încât să ne înfricoșăm, cu adevărat, în fața mării ușurințe cu care se poate infesta un ocean! Și, desigur, nu numai într-un mod mecanic, așa cum ar fi cazul unei deversări de petrol în mare, din pricina unui accident, ci